

[Miljøministeren]

sager. Der er altså ikke givet endelig tilladelse til nogen af de to sager endnu. Det er myndighedernes opfattelse, at de to sager kan behandles betryggende inden for miljøbeskyttelseslovens nuværende regelsystem. Levnedsmiddelstyrelsen har som led i ministeriets rådgivning til amtet stået for risikovurderingen i Novosagen. En tilsvarende risikovurdering bliver nu foretaget i Nordisk Gentofte-sagen i forbindelse med klagen. Det har været muligt med den nuværende viden at foretage en fyldestgørende risikovurdering i Novosagen. bl.a. fordi der i denne sag er tale om ufarlige organismer og om ufarlig genoverførsel. I Nordisk Gentofte-sagen er levnedsmiddelstyrelsens risikovurdering ikke færdig, og derfor kan jeg ikke udtale mig om den endnu, men i øvrigt kan jeg oplyse, at den risikovurdering, der foregår i levnedsmiddelstyrelsens regie, bygger på internationale principper, som formentlig også kommer til at indgå i den kommende lovgivning.

Fru Jytte Hilden var inde på et meget centralt problem: nej til hemmelighedskræmmeri. Det har været en af mine store målsætninger i denne debat, at alle aspekter blev lagt frem, ikke bare for folketinget, men også for befolkningen, så man havde mulighed for virkelig at kunne tage stilling til det.

Vi mangler viden, vi mangler videnopbygning, vi må forske. Det var både fru Bente Nielsen og fru Jytte Hilden inde på, men også fru Ingerlise Koefoed. Vi må jo erkende, at der i dag er mange huller i vores viden om gensplejsning. Vi må arbejde for at udfylde disse huller.

Jeg nævnte i mit indlæg, at levnedsmiddelstyrelsen er i fuld gang med en videnopbygning, men det alene er ikke nok. Der må i det hele taget sættes på videnopbygning på det bioteknologiske område i offentlig regie. Jeg tænker også på forskningsinstitutterne, universiteterne og Danmarks tekniske Højskole, hvor man for øvrigt allerede er godt i gang.

Der skal sættes ind også på andre fronter. Jeg er bekendt med, at et forslag til bioteknologisk udviklingsprogram er under udarbejdelse i undervisningsministeriet. Det synes jeg er et godt initiativ. I den sammenhæng synes jeg det er vigtigt, at vi gør en særlig indsats for at fremme anvendelsen af genetikologi, hvor den kan bidrage til at forbedre vores miljøkvalitet, forbedre levnedsmiddel-

kvaliteten, mindske forbruget af begrænsede ressourcer, men det er samtidig vigtigt, at der iværksættes forsknings- og udviklingsarbejde, der kan give et bedre grundlag for at vurdere de mulige problemer med hensyn til sundhed og med hensyn til miljøet.

Hvordan foregår sådan en risikovurdering? Kan vi være sikre på, at det går til, som det skal? Fru Anne Grete Holmsgård berørte også det problem, og fru Jytte Hilden ligeså. Vi har behov for denne risikovurdering af gensplejsede organismer, det er vi enige om.

I tilfældet med Novos ønske om at producere insulin ved hjælp af gensplejset bagegær, er der foretaget en sådan risikovurdering. Grundlaget for den er internationale retningslinjer for risikovurdering i forbindelse med gensplejsning.

Ved vurderingen er det for det første godtgjort, at den gensplejsede gær ikke har fået nogen uforudsete og uønskede egenskaber. For det andet har man set på, hvor mange bagegærceller der slipper ud fra fabrikken. Fra skorsteene og slam slipper der praktisk taget ikke noget ud, men med spildevandet kan det ikke helt undgås. Derfor har man for det tredje også vurderet, hvordan de gensplejsede organismer vil klare sig ude i miljøet. Forsøgene har vist, at den gensplejsede gær klarer sig dårligere end normal gær. For det fjerde er der også lavet et forsøg, der viser, at de gensplejsede gærceller, der overlever, ikke kan overføre den gensplejsede egenskab til andre organismer. Endelig har man for det femte stillet spørgsmålet, om den insulinproducerende gær kunne skade miljøet eller mennesker. Her har eksperterne set på det værste uheld, man kunne tænke sig. Det er, hvis de gensplejsede gærceller slog sig ned i menneskers mave eller tarm. Beregningerne viser, at selv om dette skulle ske, så ville gærcellernes insulinproduktion være uendelig lille i sammenligning med den mængde insulin, vi i forvejen selv danner i vores krop.

Konklusionen af risikovurderingen er altså, at selv om den gensplejsede bagegær slipper ud i naturen, formerer den sig ikke, og selv om den skulle formere sig, så kan den ikke forvolde skade hverken på mennesker, dyr eller miljø.

I denne sag har miljøministeriet gennemført risikovurderingen som led i en rådgiv-